

Име

Държавно лесничейство "Габрово", административна принадлежност РУГ Велико Търново. Лесоустройствен проект 1995 година, ревизионен период 1983-1994.

Местонахождение

ДЛ "Габрово" носи името на гр.Габрово - най-голям населен пункт в района. Горите на лесничейството се намират в южната част на Ловешка област и граничат: на север с ДЛ "Севлиево" и ДЛ "Плачковци", на изток с ДЛ "Плачковци", на юг с ДЛ "Казанлък" и на запад с ДЛ "Росица" и ДЛ "Севлиево".

Районът на лесничейството е разположен върху територията на община "Габрово", която включва землищата на: гр.Габрово, кварталите Бичкиня, Етър, Априлово, Чарково, Смирненски, Гачевци и селата Яворец, Здравковец, Кози рог, Гръблевци, Мичковци, Лесичарка, Донино, Копчелии, Кметовци, Боженци, Жълтеш, Борики, Балани, Топлеш, Дебел дял, Гарван, Враниловци, Гъбене, Драгановци, Армени, Златевци и Поповци. Те са главни населени пунктове в района, като около тях се намират множество по-малки села и махали.

Географско положение

Територията на ДЛ "Габрово" е разположена върху част от северните склонове на Средна Стара планина и Средния Предбалкан. Обхваща горната част от водосборния басейн на р.Янтра и водосборните басейни на следните по-малки реки: Гъбенска и Лопушница - притоци на р.Росица и р.Андък - приток на р.Дряновска.

В най-общ вид районът на лесничейството представлява неправилна многоъгълна фигура, която в посока изток-запад е 25 км и север - юг - 26 км.

Релеф

Релефът на ДЛ "Габрово" е разнообразен - от подчертано планински в южната част до хълмисто-предпланински в северната. Високото издигане на Централното Старопланинско било и рязкото снижение на долината на р.Янтра с нейните притоци са допринесли за вдълбаването на водните течения и образуването на стръмни и много стръмни склонове в южната част на стопанството. На север билата постепенно се разклоняват, заоблят и понижават, като разклоненията имат различна посока, но преобладават ориентирани изток-запад.

Най-високата точка на гората е под вр.Бедек - 1455 м н.в., а най-ниската - при излизането на р. Лопушница от района на лесничейството -220 м н.в.

По-голяма част от площта на ДЛ "Габрово" е разположена в средния планински пояс на горите от бук и иглолистни (600-1800 м н.в.) - 56,5%, като в подпояса на нископланинските гори (600-1000 м н.в.) са 42,8% от пояса и в подпояса на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1000-1500 м н.в.) - 13,7%. В долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори - 0-600 м н.в.) попадат 43,5% от горите на стопанството, като в подпояса на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (400-600 м н.в.) са 31,2% от тях и в подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-400 м н.в.) - 12,3%.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	69,4	0,3
полегато (5-10)	644,8	2,6
наклонено (11-20)	6885,4	27,4
стръмно (21-30)	13185,7	52,5
мн.стръмно (над 31)	4320,1	17,2
Общо:	25105,4	100,0

Хидроложки условия

Хидроложката мрежа в района на ДЛ "Габрово" е част от водосбора на река Янтра.

Източници на почвена влага за насажденията са главно падащите валежи.

Неравномерното им разпределение през годината се отразява на дебита на водните течения, който силно се колебае през различните сезони.

Изворите на р.Янтра се намират под вр.Атово падало. Тя започва като пълноводен дол и приема множество също пълноводни долове и малки реки - Бяла река, Патока, Еловица, Стражка река, Маторски дол, Жълтешка река и др. При гр.Габрово в нея се влива най-големия ѝ приток в района на лесничейството - р.Паничарка. На р.Паничарка е изграден яз."Христо Смирненски", в който се прехвърлят водите на по-големите реки от югоизточната част на лесничейството. Северно от гр.Габрово, р.Янтра приема няколко по-малки долове и с дълбока клисура пресича северната част на лесничейството.

Други по-важни течения на територията на лесничейството са р.Андък, приток на р.Дряновска, р.Гъбенска и р.Лопушница.

При продължителни засушавания дебитът на р.Янтра силно намалява. Най-голямо е пълноводието ѝ през зимата и пролетта, а най-малко през месеците август и септември. Дебитът на останалите реки е силно променлив.

Освен тези реки територията на лесничейството се прорязва от множество малки и големи долове с непостоянни водни течения и тесни стръмни легла.

В планинската част от територията на лесничейството има повече и с по-постоянен дебит извори. В хълмистата част те са с непостоянен дебит и голяма част от тях пресъхват през лятото.

Геоложки строеж

Основните почвообразуващи скали в района на ДЛ "Габрово" са образувани през различни геологични епохи - срещат се скали от палеозоя, триаса, юрата, кредата и сравнително младите терциерни образувания.

Палеозойският пласт е представен от масива Бузлуджа - Атово падало с девонски шисти и кварцошисти. На запад и на север тези скали се сменят с триасови доломитни варовици, лиски, пясъчници и варовици, които заемат централната най-висока част около вр.Столетов и м.Узана. На север от този блок, приблизително в прехода към Габровското структурно понижение се срещат юрски скални образувания - пясъчници, мергели, варовици, лиски, конгломерати. Още на север целият район на структурното понижение е покрит с кредни и терциерни мергели, варовици, пясъчници, конгломерати, пясъчливи мергели. Кредни и терциерни материали от същия състав се срещат на малки площи и в югоизточната част на лесничейството.

По разпространение, скалните образувания на територията на ДЛ "Габрово" се подреждат така: пясъчници 58%, варовици 18%, мергели 15%, варовити мергели 3%, шисти 3% и т.н. Тези скали са мозаично размесени помежду си, без ясно очертани граници и разпространение.

Климатични условия

Територията на лесничейството, попада в три климатични района на Умерено-континенталната климатична подобласт, а именно: Среден климатичен район на Дунавската равнина - централна част, Предбалкански (припланински) климатичен район - централна част и планински климатичен район - среднопланинска част.

В средния климатичен район на Дунавската равнина попада най-ниската северозападна част от територията на лесничейството с надморска височина до 400м. Предбалканският (припланински) климатичен район обхваща хълмистите и припланински части от лесничейството, които имат надморска височина на север над 400 м и на юг достигат до 1000 м. Най-южните части, с надморска височина над 1000 м, в климатично отношение попадат към Планинския климатичен район.

Зимата във високите части на лесничейството е общо взето студена. Средната януарска температура варира от 3о до 7о. Дните със средна денонощна температура под 0о общо през трите зимни месеци са над 60% от общия брой на дните. Въпреки ниските средни температури в този район средните абсолютни минимални температури са умерени - до -21,5о. В по-ниските части на лесничейството, разположени в предбалканския и нископланински район, зимата също е студена, но малко по-мека. Средната януарска температура варира от 1,5о до - 3,5о. И в този район не се наблюдават много ниски абсолютни минимални температури. Най-мека е зимата в северните части на лесничейството, попадащи в средния климатичен район на Дунавската равнина. В този район обаче абсолютните минимални стойности на температурата са най-ниски. Поради малките надморски височини в тази част на лесничейството пролетта настъпва рано. Есента е много по-топла от пролетта, а лятото

е сухо и горещо, като средната от абсолютните максимални температури може да достигне и високи стойности - до 37,5о. В другите части на лесничейството, пролетта е хладна и настъпва сравнително късно: във високите - към средата на месец май, а в средните - около края на март, началото на април. Лятото е сравнително хладно, като средната месечна температура за най-горещия месец е сравнително ниска.

Вегетационният период в горните части на лесничейството (дните с устойчиво задържане на температурата над 10о) започва в началото на май и завършва не по-късно от началото на октомври. Средната му продължителност е около пет, пет и половина месеца. За средните части, продължителността на вегетационния период е около шест месеца, а за най-ниските части - до седем месеца.

С увеличаване на надморската височина се увеличава и годишното количество и валежите в рамките на един и същ климатичен район. Характерно е и сезонното разпределение на валежите, в което личи свойственият за Мизийската област пролетно-летен максимум и зимен минимум. Най-голяма е сумата на летните валежи. Месеца с валежен максимум е юни, а с валежен минимум - февруари. По-голямата част от валежите са през вегетационния период.

Първата снежна покривка за високите части на лесничейството се образува средно около началото на ноември, а последната около края на март. За средните части, тя се образува с около 20 дни по-късно и се стопява с около 10 дни по-рано. В най-ниските части снежната покривка е твърде неустойчива - образува се в края на декември и рядко се задържа продължително време. Дебелината на образувания снежен покров също варира силно. За най-ниските части рядко е над 20 см, за средните 30-50 см, докато за високите е над 100 см.

Преобладаващи ветрове са северозападните и западни с умерена скорост. Във високите части обаче не са изключение ветрове със скорост над 60 км/ч.

Общо взето данните за основните климатични елементи на района определят умерен континентален климат. Този климат обаче е малко смекчен, поради влиянието на Стара планина. Тя спира идващите от север и северозапад въздушни течения, в резултат на което значително се увеличава атмосферната и почвена влажност.

Съчетанието от по-късно настъпваща хладна пролет, относително прохладно лято с повече валежи, топла есен и по-мека зима, отколкото в Дунавската равнина, създава условия за формиране на много добри лесорастителни условия в преобладаващата част от района на ДЛ "Габрово".

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в Таблица № 2 и Таблица № 3.

Таблица № 2
за температурата на въздуха

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина – централна част (100-400 м н.в.)	10,5 / 11,6	-23,0 / -18,0	36,0 / 37,5
Предпланински (припланински) климатичен район – централна част (400-1000 м н.в.)	8,5 / 12,0	-22,0 / -17,0	31,0 / 36,0
Планински климатичен район – среднопланинска част (1000-1500 м н.в.)	1,5 / 7,0	-21,5 / -20,0	22,0 / 31,0

Таблица № 3
за количеството на валежите

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец с максимална валежна сума	Месец с минимална валежна сума
Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина – централна част (100-400 м н.в.)	565-705	VI	II

Предпланински (припланински) климатичен район – централна част (400-1000 м н.в.)	680-1000	VI	II
Планински климатичен район – среднопланинска част (1000-1500 м н.в.)	760-1150	V-VI	II

Почви

На територията на ДЛ “Габрово” са установени следните почвени типове: кафяви горски почви (с три подтипа), сиви горски почви (с три подтипа) и хумусно-карбонатни почви.

Таблица № 4
за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
Кафяви горски тъмни	7220,4	28,8
Кафяви горски преходни	6659,2	26,5
Кафяви горски светли	561,7	2,2
Тъмносиви горски	1176,8	4,7
Сиви горски	8019,3	31,9
светлосиви	549,1	2,2
Хумусно-карбонатни	918,9	3,7
Всичко:	21105,4	100,0

Земите от горския фонд са добре залесени и открити ерозионни процеси от масов характер липсват. Предимно в района на сивите горски почви и по-малко в района на кафявите се наблюдават ерозионни процеси под формата на площна, повърхностна ерозия, характерна с постепенно отнасяне на хумусно-акумулативния хоризонт. Линейна ерозия почти не се наблюдава.

Растителност

Според горско-растителното райониране на България (по проф.Б.Захариев) лесничеството попада в Мизийската горско-растителна област (М), подобласт Северна България (СБ), в долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (М-I), с двата си подпояса - на равнинно-хълмистите дъбови гори (М-I-2) и на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (М-I-3), и в средния планински пояс на горите от бук и иглолистни (М-II) с двата си подпояса - на нископланинските гори от горун, бук и ела (М-II-1) и на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (М-II-2).

Горската растителност в района на лесничеството е представена от три основни групи насаждения:

- естествени семенни насаждения от бук и значително по-малко зимен дъб и габър;
- естествени издънкови насаждения от цер, зимен дъб, благун, бук, габър и келяв габър;
- изкуствени насаждения - главно от бял и черен бор, смърч, акация, зелена дуглазка, червен дъб и топола.

С по-малко участие или единично в насажденията се срещат още явор, шестил, череша, планински ясен, планински бряст, сребролистна липа, трепетлика, бреза, брекина, турска леска, мъждрян, воден габър, космат дъб, клен, ела, бяла мура и някои екзоти - веймутов бор, лиственица, кедр.

Срещат се и следните храстови видове: леска, глог, дрян, черен бърз, шипка, трънка и др. Полухрастите са представени главно от къпина и малина.

Основен дървесен вид, който дава облика на естествената растителност във високата част е букът, а в ниската основни видове са: цер, благун, габър, бук и зимен дъб.

Изкуствените насаждения са главно от бял бор, черен бор, смърч, акация и са създадени предимно след реконструкция на девастирани дървостои или на голи площи.

В подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори преобладават издънковите церови, благунови и по-малко габъррови дървостои. Културите са предимно от акация, черен бор. Основни видове в подпояса на хълмисто-предпланинските смесени широколистни

гори са бук, габър, зимен дъб и цер. Дървостойките са предимно от издънков произход, но има и семенни, предимно букови дървостойки. В подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела преобладават семенните букови дървостойки. И тук, както и в предходния подпояс площта на създадените бялборови, черборови и смърчови култури е значителна. Естествената горска растителност в подпояса на среднопланинските гори от бук, ела и смърч е представена от бука. Буковите дървостойки тук са само семенни, с единично участие на явор. Малка е площта на създадените предимно смърчови култури.

Естествената горска растителност на територията на цялото лесничество е повлияна на човешката стопанска дейност, изразена основно в сечи, паша и подмяна на дървесните видове. Въпреки това, състоянието на преобладаващата част от насажденията е много добро.

Таблица № 5
Разпределение на площта по дървесни видове

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	2491,4	10,0	270,5	1,1
Смърч	697,9	2,8	291,8	1,2
Черен бор	851,2	3,4	282,6	1,1
Ела	9,3	-	3,7	-
Бяла мура	15,4	0,1	11,0	-
Черна мура	1,0	-	1,0	-
Лиственица	3,8	-	2,2	-
Веймутов бор	5,5	-	4,6	-
Зелена дуглазка	34,5	0,1	28,0	0,1
Атласки кедър	1,4	-	4,9	-
Бук	12156,0	49,0	13262,8	53,8
Червен дъб	60,6	0,2	108,8	0,4
Зимен дъб	665,6	2,7	2331,0	9,4
Благун	887,6	3,6	1049,1	4,2
Цер	2000,6	8,1	2547,6	10,3
Габър	2261,7	9,1	2103,0	8,5
Трепетлика	81,0	0,3	28,4	0,1
Явор	70,9	0,3	180,7	0,7
Бреза	22,7	0,1	3,4	-
Мъждряк	138,1	0,6	83,1	0,3
Акация	1089,9	4,3	907,3	3,7
Космат дъб	11,3	-	11,3	-
Келяв габър	943,4	3,8	736,6	3,0
Брекиня	2,1	-	2,1	-
Планински бряст	1,0	-	1,0	-
Върба	0,9	-	-	-
Воден габър	193,8	0,8	184,7	0,8
Гледичия	1,2	-	0,9	-
Черна елша	0,4	-	0,4	-
Ива	3,9	-	-	-
Кестен	0,3	-	1,2	-
Клен	5,9	-	4,3	-
Круша	2,2	-	1,4	-
Леска	0,2	-	-	-
Турска леска	0,5	-	0,5	-
Едролитна липа	4,1	-	4,1	-
Сребролистна липа	54,9	0,3	298,4	1,3
Череша	7,3	-	12,6	0,1
Шестил	7,9	-	25,6	0,1
Американски ясен	0,9	-	-	-
Планински ясен	26,4	0,2	32,7	0,1
Полски ясен	1,7	-	1,6	-
тп I-214	31,5	0,2	10,6	0,1
Бяла топола - 8	-	-	1,9	-
тп Canescens 127/ V	-	-	7,0	-
Бяла топола	0,2	-	-	-
ВСИЧКО	24848,1	100,0	24844,4	100,0

Характеристика на горския фонд

Общата площ на горския фонд е 27067,1 ха, от която гори с държавно значение 26337,6 ха и гори предоставени на бившите АПК - 729,5 ха. От площта на горите с държавно значение 26325,8 ха са предмет на този лесоустройствен проект и 11,8 ха - горски пасища.

Всред земите на горския фонд се намират 66,9 ха чужди земи - шосета 52,9 ха; жп линия 5,5 ха и реки 7,2 ха.

Площта на горите извън горския фонд е 66,1 ха, като от тях изключени, но неусвоени са 42,3 ха и създадени върху земи от селскостопанския фонд - 23,8 ха.

Със заповеди на ведомството на горите, са предоставени на други ведомства, без да се изключват от горския фонд, общо 81,88 ха.

Таблица № 6
Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	24848,1	94,5
Незалесена дървопроизводителна площ	257,3	0,9
Недървопроизводителна площ	1220,4	4,6
Горски пасища	11,8	-
ОБЩО:	26337,6	100,0
в тч устроена площ	26325,8	100,0

Таблица № 7
Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	4962,7 / 4755,6	18,8 / 19,1
Широколистни високостъблени	10016,9 / 9703,7	38,0 / 39,1
За реконструкция	2418,0 / 1814,8	9,2 / 7,3
Издънкове за прерастване	5455,9 / 5265,9	20,7 / 21,2
Издънкове за превръщане	2446,2 / 2329,2	9,3 / 9,4
Нискостъблени	1037,9 / 978,9	4,0 / 3,9
ВСИЧКО:	26337,6 / 24848,1	100,0

От общата площ, предмет на устройство, 6444,2 ха (24,5%) са гори с дървопроизводителни и средообразуващи функции и 19881,6 ха (75,5%) са гори ЗРЗТ. Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 8.

Таблица № 8
Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	1298,9	1251,0	5145,3	4885,0	6444,2	6136,0
Защитни	2299,5	2186,4	10647,6	9840,1	12947,1	12026,5
Рекреационни	1110,9	1073,7	3464,3	3316,9	4575,2	4390,6
Защитени	93,6	89,4	979,6	967,9	1073,2	1057,3
Други	159,8	155,1	1126,3	1082,6	1286,1	1237,7
Общо ЗРЗТ	3663,8	3504,6	16217,8	15207,5	19881,6	18712,1
Общо ДСФ+ЗРЗТ	4962,7	4755,6	21363,1	20092,5	26325,8	24848,1
Горски пасища	-	-	11,8	-	11,8	-
ОБЩО	4962,7	4755,6	21374,9	20092,5	26337,6	24848,1

В лесоустройственият проект от 1982 година е предвидено общо ползване в размер на 366738 куб.м (средно годишно 30561 куб.м), от което 13549 куб.м годишно от главни сечи и 17012 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо 348453 куб.м (средно годишно 29040 куб.м) или 95,0% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 161950 куб.м (ср. год. 13500 куб.м) или 99,6%, а от отгледни и санитарни сечи 186503 куб.м (ср. год. 15540 куб.м) или 91,4% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда общ добив от 456645 куб.м без клони или

средно годишно 45660 куб.м – 19750 куб.м добив от главни сечи и 25910 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

Санитарно състояние на гората

Здравословното състояние на насажденията в района на лесничеството е добро. През ревизионния период не е имало масови нападения от насекоми и гъбни вредители. През 1984 година в някои зимендъбови насаждения е установено заболяване от трахеомикоза През 1991 година в ограничени райони е имало силни повреди от снеговал и снеголом. През 1993 и 1994 години предимно в бялборови култури, растящи при надморска височина под 600 метра, е регистрирано съхнене, дължащо се на причини с комплексен характер.

Повредите от дивеча по младите култури и подраства са значителни, като в някои случаи загубите са почти пълни. Повредите от паша са незначителни, тъй като са прекъсвани навреме, а най-уязвимите култури край населените места са ограждани. Най-голям е броя на нарушенията от незаконна сеч – 597 броя. През ревизионния период са регистрирани 7 пожара в горския фонд.

Странични ползвания

Таблица № 9
За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (1983-1994) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (1995-2004) средногодишно
Паша - площ	хектари	4773	6534	9483,9
Едър добитък	брой	3022	19	6232
Дребен добитък	брой	19094	2164	37949
Сено	тона	10	32,6	10
Листников фураж	пр.куб.м	?	11,6	10
Горски плодове	тона	2	6,4	5
Билки	тона	2	6,8	10
Липов цвят	тона	2,4	0,7	4
Охлюви	тона	-	0,9	6
Гъби	тона	200	-	

Лов и риболов

Таблица № 10

Фауна – видо състав:

Клас	Разред	Видове
Бозайници	Чифтокопитни	сърна, муфлон, дива свиня
	Зайцеподобни	заек
	Гризачи	катерица, обикновено горска мишка, полска мишка, сив плъх, воден плъх
	Насекомоядни	таралеж, къртица
	Прилепи	остроух нощник, дългопръст нощник
	Хищници	чакал, лисица, дива котка, язовец, белка, видра
Птици	Кокошеви	фазан, яребица, пъдпъдък
	Гълъбови	гривяк, гургулица, гугутка
	Пеликанови	къдроглав пеликан, голям и малък корморан
	Щъркелови	лопатар
	Гъскови	зеленоглавка, зимно и лятно бърне; мигранти – голяма и малка белочела гъска, червеногуша гъска, сива гъска, ням лебед, червен ангъч, сива патица, потапница
	Дъждосвирцови	малка рибарка
	Дневни грабливи	обикновен мишелов, голям и малък ястреб, белошипа и черношипа ветрушка, орел рибар, малък креслив орел
	Нощни грабливи	горска улулица, забулена сова, кукумявка
Влечуги	Костенурки	шипобедрена и шипоопашата костенурка

	Люспести	зелен гушер, жълтокоремник, слепок, пепелянка, обикновена водна змия, пъстър смок, смок мишкар, стрелец, вдлъбнаточел смок, безкрак гушер
Риби	Есетрови	моруна, есетра, чига, виза, пъструга
	Селдови	дунавска скумрия (карагъоз), малка дунавска скумрия (харип, блеч), дунавска пъстърва
	Щукови	обикновена щука
	Шаранови	див шаран, шаран, каракуда, толстолоб, платика, червеноперка, бабушка, распер, уклея, бяла мряна, морунаш, сом, гулеш, щипок
	Трескови	михалца
	Костурови	бяла риба, бибан, обикновен костур, попчета, слънчева риба

Защитени територии

На територията на ДЛ "Габрово" се намират следните защитени природни обекти:
Народен парк-музей "Етъра", обявен със заповед № 1760/08.09.1967 на МГГП и разширен със заповед № 2315/24.07.1973, с обща площ 476,4 ха, от която залесена 474,4 ха и незалесена 2,0 ха. Огражда от всички страни разположеният на открито Етнографски музей "Етъра".

Защитена местност "Боженци", обявена със заповед № 4526/17.10.1975 на МГОПС, с обща площ 227,1 ха, от която залесена 222,3 ха и незалесена 4,8 ха. Обособена е с цел запазване на архитектурния резерват "Боженци". Обхваща площи и от горите ПГФ.

Природна забележителност "Бостанчетата", обявена със заповед № 1141/15.12.1981 на КОПС, с площ 0,3 ха. Запазена вековна букова гора.

Природна забележителност Езеро "Биляковец", обявена със заповед № 233/04.04.1980 на КОПС, с обща площ 11,3 ха. Обхваща площи и от горите ПГФ.